

Za Martou Součkovou

17.8.2026 - | Literárne informačné centrum

Píše Dado Nagy.

Odišla literárna vedkyňa, pedagogička a kritička Marta Součková. Odišla osobnosť, ktorej práca bola často nenápadná, no jej výsledky zostávajú viditeľné v slovenskej literatúre, literárnej vede aj v generáciách študentov, ktorým pomáhala objavovať svet literatúry.

Marta Součková patrila k tým ľuďom, ktorí literatúru nielen skúmajú, ale jej aj slúžia. S erudíciou, pozornosťou a citom pre kvalitu sa venovala slovenskej próze a súčasnej literatúre, literárnej kritike i pedagogickej práci. Jej meno nachádzame pri odborných publikáciách, literárnokritických projektoch a antológiách, ktoré pomáhali slovenskej literatúre komunikovať aj za hranicami.

Súčasťou jej práce bola aj nedávna spolupráca so Slovenským literárnym centrom. Ako členka komisie SLOLIA sa podieľala na rozhodovaní o podpore prekladov slovenských kníh do cudzích jazykov. Nebola to iba administratívna či odborná úloha. Za každou posudzovanou knihou bol totiž konkrétny autor, prekladateľ, vydavateľ a predovšetkým príležitosť, aby sa slovenská literatúra dostala k čitateľom v inej krajine. Marta Součková tak svojou prácou pomáhala vytvárať priestor, v ktorom slovenské knihy mohli prekračovať hranice.

Jej vzťah k slovenskej literatúre pritom neostal iba pri hodnotení. Jej posledným významným dielom bol Slovník diel slovenskej literatúry po roku 1989 (2024), na ktorom sa podieľala ako autorka a spoluzostavovateľka (spolu s Jánom Gavurom).

Pre Slovenské literárne centrum bola Marta Součková predovšetkým odbornou partnerkou, ktorej úsudok mal svoju váhu. Pre slovenskú literatúru však bola viac než len menom v odborných publikáciách či v komisii. Bola súčasťou spoločenstva ľudí, ktorí svojou každodennou, často neviditeľnou prácou udržiavajú literárny život pri živote.

Literárna veda je zvláštny druh práce. Jej výsledkom nebýva potlesk ani veľké titulky. Dobrá literárna vedkyňa však dokáže meniť spôsob, akým čítame knihy, autorov i dobu, v ktorej vznikli. A dobrá pedagogička dokáže niečo ešte vzácnejšie – odovzdať túto schopnosť ďalším.

Nečakaným odchodom Marty Součkovej prichádza slovenská literárna kultúra o človeka, ktorý jej venoval svoju odbornosť, čas a pozornosť. Zostávajú po nej texty, knihy, študenti, kolegovia, rozhodnutia a projekty, ktoré budú znieť aj mimo Slovenska.

A zostáva aj to najpodstatnejšie: knihy, ku ktorým sa budeme vracieť, a literatúra, o ktorej budeme premýšľať.

Foto: FB/Inštitút slovakistiky a mediálnych štúdií

<https://www.litcentrum.sk/clanok/za-martou-souckovou>